



TERIJOEN  
JUHLAMATKA

25. - 29.7.2007

ja

68. TERIJOKI-JUHLA

28.7.2007

Järjestäjinä: Teri-Säätiö ja Terijoki-Seura ry

# Tervetuloa ystävät Terijoelle!

Ensimmäiset Terijoki-juhlat pidettiin Järvenpäässä elokuussa 1940. Nyt valmistaudumme viettämään jo 68. Terijoki-juhlia. Juhlapaikka on ollut aina yhdeksänkymmentä luvun lopulle saakka Järvenpää, terijokelaisten sijoituskunta. Vuonna 2002 juhlittiin ensi kerran Helsingissä Karjala-talolla. Juhlan yhteydessä Terijoki-Seura vietti myös 25-vuotisjuhlaa. Vuodesta 1999 juhlat on sovittu pidettävän joka toinen vuosi Terijoella. Silloin ensimmäiset muistorikkaat juhlat järjestettiin Terijoella hotelli Pohjolan Rivieran auditoriossa.

Alkuvuosina juhlilla kävi yli tuhat henkeä. Keskeistä silloin oli neuvontatyö korvaus- ja maanjakoasioissa. Nykyään painopiste on enemmän muistoissa ja karjalaisessa - tai pikemminkin terijokelaisessa - kulttuurissa. Nyt tullaan katsomaan esim. lastenlasten kanssa isovanhempien asuinsijoja ja etsimään niitä juuria. Tärkeää on kuitenkin aina ollut ystävien tapaaminen, yhdessäolo.

Muihin kannakselaisiin nähden me terijokelaiset olemme olleet etuoikeutetussa asemassa; matkustaminen Terijoelle sallittiin jo vuonna 1956 ja linja-autoreitti Leningradiin kulki Terijoen keskustan kautta. Me olimme ensimmäisten joukossa matkaamassa entiselle kotiseudulle. Matkaamme rikastuttavat tänä vuonnakin koulutetut kyläoppaat kyläkierrosten vetäjinä. Kulttuurikierroksen tietorikkaana asiantuntijana on teatterineuvos Ritva Heikkilä Marja Feltin kanssa ja historiallisen kierroksen oppaina ovat metsänhoitaja Kaino Tuokko ja Veli-Pekka Sevón.

Suomalaiselle ja venäläiselle kulttuurille on yhteistä voimakas menneiden sukupolvien kunnioitus. Se tekee muistomerkin tarpeellisuuden ymmärrettäväksi myös nykyisille zelenogorskilaisille. Käytännön toimiminen toisen valtakunnan alueella tuottaa tietysti vaikeutensa kulttuurierojen ja hallintobyrokratian vuoksi.

Matkan aikana juhlitaan 30 vuotta täyttävää Terijoki-Seuraa Käkö-

senpään rannassa soiton ja yhdessäolon merkeissä. Toinen seuran juhlavuoteen kuuluva tapahtuma on Zelenogorskin kirjaston näyttelytilassa matkan aikana avattava ”Terijoki 1930-luvulla” valokuvänäyttely. Näyttelyn avulla pyritään kertomaan zelenogorskilaisille alueen suomalaisesta menneisyydestä ajatuksella, että kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.

Matkan aikana vietämme 68. Terijoki-juhlaa. Vaikka asummekin nyt Hotelli Gelioksessa, itse Terijoki-juhla on Kuokkalassa hotelli Zarian auditoriossa. Juhlakahvit nautitaan ennen juhlaa auditorion aulassa. Ohjelman juontaa Jukka Marttinen. Olette tervetulleita ”Heleän lahden” ja ”Aurinkorantojen” ”Lumotulle rannalle”, Terijoelle. Venäjällä on herännyt vilkas mielenkiinto lähihistoriaa kohtaan. Omalla esiintymisellämme voimme kertoa zelenogorskilaisille palan entisen kotipaikkakuntamme historiaa. Toivomme Teidän viihtyvän matkalla ja juhlassa sekä saavan uusia näkökulmia kotiseutuun ja muistoihinne.

Parhaat kiitokset Teille kaikille, jotka olette osallistuneet matkan ja juhlan valmisteluun.

Veli-Pekka Sevón  
puheenjohtaja  
Terijoki-Seura ry

Jaakko Mäkelä  
hallituksen puheenjohtaja  
Teri-Säätiö

## **Terijoen historiaa**

Terijoki ”kannaksen kaupunki” oli Moskovon rauhassa menetetyn Viipurin läänin kaakkoisin pitäjä. Etelässä Terijoen pitäjä rajoittui Suomenlahteen ja lännessä Uudenkirkon ja pohjoisessa Kivennavan pitäjiin sekä idässä Rajajoen takaiseen Neuvostoliittoon. Terijoen pinta-ala oli vuonna 1939 noin 122 km<sup>2</sup> ja asukkaita siellä oli noin 7.900.

Erään selityksen mukaan Terijoki olisi saanut nimensä kylän läpi virtaavasta purosta. Alkuaan puron nimi oli ollut Tervajoki ja kylää kutsuttiinkin Tervajoeksi aina 1600-luvulle asti. Paikkakuntalaiset puhuivat Terjoesta. Ruotsinkieliset kirjurit eivät tunteneet nimen alkuperää eivätkä paikkakunnan murretta, jolloin he luulivat, että kyseessä oli Terijoki ja vakiinnuttivat tämän muodon viralliseen käyttöön.

Terijoen kylä kuului Kivennavan pitäjään aina vuoteen 1909, jolloin se itsenäistyi omaksi pitäjäkseen. Aluksi Terijoen pitäjään kuului vain Terijoki ja Kellomäki. Muut kylät liittyivät Terijokeen myöhemmin siten, että Talvisodan alla Terijoen pitäjään kuuluivat seuraavat kylät: Terijoki, Kellomäki, Kuokkala, Haapala, Puhtula ja Tyrisevä. Terijoen kylä jakaantui vielä Käkösenpähän, Keskikylään, Ollinpähän ja Koivikkoon. Kuokkalan kylä jakaantui Länsikuokkalaan, Ollilaan ja Peräkuokkalaan, jonka itäisin osa oli Rajajoki. Haapala jakaantui kolmeen kyläkuntaan, joita olivat Pullinen, Tulokas ja Luutahäntä.

Terijoen kiivas taloudellinen kehitys alkoi, kun Riihimäeltä Viipurin kautta Pietariin vievä junarata valmistui vuonna 1870. Tällöin Pietarista alkoi virrata Terijoelle kesävieraita ja siten alkoi ensimmäinen huvilakausi. Alueen voimakas kehitys houkutteli työvoimaa ja yrittäjiä sekä muualta Suomesta että muualta keisarikunnasta. Terijoki oli niin suosittu kesänviettopaikka, että vuonna 1914 arvioitiin pitäjän alueella olleen jopa noin 70.000 kesävierasta. Venäjän vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen seurauksena raja sulkeutui ja kesävieraiden virta Pietarista tyrehtyi. Huvilat tyhjenivät ja autoituivat.

Hetken hiljaiselon jälkeen Terijoen tyhjiksi jääneet huvilat ja hiekkarannat täyttyivät muualta Suomesta tulleista kesävieraista ja alkoi toinen huvilakausi. Terijoki tunnettiin 1930-luvulla ”Suomen Riviera” ja oli erittäin suosittu matkailukohde, hienon hiekkarannan lisäksi turisteja houkutteli paikkakunnalle Rajajoki ja lähipitäjien eksoottiset kohteet kuten Inon linnoituksen rauniot, Raivolan lehti-

kuusimetsä ja Lintulan luostari. Terijoki oli suosittu lomakohde etenkin taiteilijoiden ja kirjailijoiden keskuudessa.

Suomen itsenäisyyden aikana, varsinkin 1930-luvulla, matkailu ja siihen liittyvät palveluammatit toivat vaurautta pitäjään. Matkailun lisäksi terijokelaiset hankkivat elantonsa maa- ja metsätaloudesta sekä pienteollisuudesta. Raja ja rautatie sekä Terijoen varuskunta olivat merkittäviä työllistäjiä alueella. Terijoen ilmasto oli erittäin suotuisa puutarhaviljelylle ja Terijoella oli useita ammattipuutarhureita ja kotipuutarhoissa kasvatettiin ainakin hedelmäpuita, mansikkaa ja marjapensaita.

Terijoen kehitys pysähtyi syksyyn 1939. Uhkaavan tilanteen takia aloitettiin lokakuussa siviiliväestön evakuointi muualle Suomeen. Marraskuun lopussa Terijoella arvioitiin olleen enää noin 300 siviilihenkilöä. Talvisodan sytyttyä Terijoen alueella käytiin parin vuorokauden aikana kiivaita taisteluja ja viimeiset suomalaiset sotilaat poistuivat pitäjän alueelta joulukuun ensimmäisen päivän iltana. Jatkosodassa Terijoki valloitettiin nopeasti takaisin elokuun 1941 lopussa, mutta siviiliväestölle, Puhtulan kylän asukkaita lukuun ottamatta, ei paluuta enää kotiin ollut. Kesäkuussa 1944 Terijoki menetettiin suurhyökkäyksen alettua ja takaisin kotiin palanneet joutuivat jälleen evakon tielle. Toisen maailmansodan jälkeen uudet isännät antoivat Terijoelle nimen Zelenogorsk.

## **Terijoen evankelisluterilainen kirkko**

Arkkitehti Josef Stenbackin suunnittelema Terijoen evankelisluterilainen kirkko valmistui vuonna 1908. Kirkko kärsi Talvisodassa vain vähäisiä vaurioita, mutta syksyllä 1941 Terijoelle saapuneet suomalaiset sotilaat totesivat, että kirkon ikkunat oli muurattu umpeen, kirkon torni oli purettu ja kellot poissa, alttariseinän peitti valkokaas ja kirkko oli muutettu elokuvateatteriksi. Jatkosodan aikana

kirkko toimi jälleen kirkkona, mutta Terijoen menetyksen jälkeen 1944 kirkko muutettiin uudelleen elokuvateatteriksi.

Järjestäytynyt luterilainen seurakunnallinen toiminta alkoi uudelleen Terijoella vuonna 1991, jolloin rekisteröitiin Inkerin Kirkkoon kuuluva Zelenogorskin luterilainen seurakunta ja se alkoi hakea kirkkoa käyttöönsä. Tilojen virallinen luovutus kuitenkin viivästyi vuoteen 1998, mutta jumalanpalveluksia pidettiin kirkon tiloissa 1990-luvulla elokuvateatterin vuokralaisena. Joulukuussa 1998 vietti paikallinen seurakunta yhdessä entisten terijokelaisen ja suomalaisen seurakunnallisen tukiryhmän kanssa kirkon 90-vuotisjuhlaa sekä kirkon luovutusta seurakunnalle ja remontin aloitusta.

Terijoen seurakunnan tukiryhmän muodostavat Järvenpään seurakunta ja Hämeenlinnan rovastikunnan seurakunnat. Teri-Säätiö ja Terijoki-Seura ovat mukana tukiryhmässä asiantuntijoina. Tukiryhmä on perustettu 1993 ja se tukee Terijoen seurakunnan toimintaa ja kirkkorakennuksen korjausta. Tähän mennessä on tehty kirkon ulkopuolinen peruskorjaus: rakennettu torni, avattu ikkunat sekä uusittu ikkunarakenteet ja ulko-ovet, uusittu vesikatto ja lämpöeristeet, korjattu ulkorappaus ja kirkko maalattu ulkoa. Yksityisen keräysten tuotolla on hankittu kirkonkellot.

## **Terijoen hautausmaiden muistomerkit**

### **Vanha hautausmaa**

Terijoen ensimmäinen eli vanha hautausmaa perustettiin vuonna 1905 Ruostesuon mäelle Kivennavan ja Terijoen rajalle. Hautausmaa tuhoutui Talvisodan ensimmäisten päivien aikana ja metsittyi sodan jälkeisinä vuosikymmeninä. Hautausmaan pääkäytävä on edelleen paikannettavissa. Hautausmaan pääkäytävän päässä on Terijoen entisen kirkkoherra Toivo Brummerin leposija. Terijoki-Seura on kunnostanut vanhaa hautausmaata ja pystyttänyt sinne vuonna 2002

muistomerkin, jotta tulevatkin polvet voisivat hetken hiljentyä esi-vanhempiensa leposijoilla.

## **Terijoen uusi hautausmaa**

Vanhan hautausmaan käytyä ahtaaksi vihittiin käyttöön vuonna 1928 uusi hautausmaa, joka sijaitsi ortodoksisen hautausmaan vieressä. Sotien jälkeen venäläiset ottivat hautausmaan käyttöönsä ja hävittivät suomalaiset hautamuistomerkit, lukuun ottamatta hukku-neitten kalastajien muistomerkkiä. Tämä muistomerkki pystytettiin vuonna 1937, kun Suomenlahdella hukkui viisi kalastajaa syysmyrskyssä. Vuonna 1997 löytyi, korjattaessa zelenogorskilaista tietä, suomalaisia 1920- ja 1930- luvuilta peräisin olevia hautakiviä. Hautakiviä oli käytetty tien reunakivinä. Näistä kivistä Terijoki-Seura ja Teri-Säätiö pystyttivät uudelle hautausmaalle kalastajien muistomerkin ympärille muistolehdon vuonna 1998.

## **Kuokkalan Tulokkaan hautausmaa**

Elokuun 18 pnä 1912 Jumalanpalveluksen yhteydessä vihittiin tarkoitukseensa Tulokkaan kylässä, Kuokkalan ja Haapalan kyläläisten hautausmaa. Viimeiset suomalaiset vainajat haudattiin hautausmaalle juuri ennen Talvisodan syttymistä. Sodan jälkeen venäläiset ottivat hautausmaan käyttöönsä ja tänään hautausmaalta voi löytää ainoastaan muutamien suomalaisaikaisen hautamuistomerkkien jäänteitä. Terijoki-Seura ja Teri-Säätiö rakensivat hautausmaalle muistomerkin, joka paljastettiin vuoden 2005 juhlamatkan aikana.

## **Sankarivainajien muistomerkki Kirkkopuistossa**

Jatkosodan aikana perustettiin luterilaisen kirkon puistoon sankarihautausmaa, joka vihittiin käyttöönsä vuonna 1944. Vuosien 1941 – 1944 aikana haudattiin tähän hautausmaahan 75 terijokelaista sankarivainajaa. Jatkosodan jälkeen venäläiset poistivat ristit ja tekivät alueesta puiston. Vuonna 1993 Terijoki-Seura ja Teri-Säätiö pystyttivät paikalle muistokiven, johon on kaiverrettu kaikkien paikalle hau-

dattujen sankarivainajien nimet. Vuonna 1922 pystytetty ja Terijoen menetyksen jälkeen tuhottu Evert Porilan veistämä Vapaus sodan sankaripatsas sijaitsi kirkon eteläpuolisella alueella.

## **Terijokelaiset pitäjäyhteisöt**

### **Teri-Säätiö**

Säätiö perustettiin toisen maailmansodan jälkeen, kun Terijoen kunta lopetti toimintansa. Säätiön tehtävänä on vaalia Terijoen muistoa, tukea terijokelaisten ja heidän perillistensä taloudellisia ja henkisiä harrastuksia sekä toimia yhdyssiteenä entisten terijokelaisten keskuudessa. Lisätietoja Teri-Säätiöstä: hallituksen puheenjohtaja Jaakko Mäkelä puhelin (09) 286 596, sähköposti: jaakkoma@kolumbus.fi.

### **Terijoki-Seura ry**

Seura toimii terijokelaisten ja siellä asuneiden sekä heidän perillistensä keskinäisenä yhdyssiteenä. Seura kokoaa ja tallentaa Terijoen historiaa ja kulttuuria sekä vaalii entisen kotiseudun muistoa ja perinnettä. Seura on perustettu vuonna 1977. Lisätietoja Terijoki-Seurasta: puheenjohtaja Veli-Pekka Sevón puhelin (09) 323 1439, sähköposti: veli-pekka.sevon@pp.inet.fi.

Lisää tietoa Terijoesta ja terijokelaisten toiminnasta löytyy Internetistä osoitteesta [www.terijoki.fi](http://www.terijoki.fi)

## **Juhlamatkan 2007 ohjelma**

### **Terijoki-Seura ry:n 30-vuotisjuhlanäyttely ”Terijoki 1930-luvulla”**

Terijoki-Seuran 30-vuotisjuhlien kunniaksi on Zelenogorskin kirjaston näyttelytilassa ”Terijoki 1930-luvulla” valokuvanäyttely.



Valokuvat on valittu negatiiveista, jotka Terijoki-Seura sai lahjoituksena vuonna 2005. Valokuvat ovat ensimmäistä kertaa tässä laajuudessa esillä. Valokuvat on valittu siten, että näyttelyssä olisi juhlamatkalaisille uusia näkymiä tuttuihin maisemiin ja siten että näyttelyssä avautuisi zelenogorskilaisille alueen suomalainen menneisyys. Valokuvien kuvatekstit on laatinut seuran kunniapuheenjohtaja Esko Toiviainen. Valokuvanäyttelyn avajaiset ovat torstaina 26.7. kello 20.30.

### **Terijoki-Seura ry:n 30-vuotisjuhla**

Terijoki-Seuran 30-vuotista taivalta juhlietaan Käkösenpään rannassa perjantaina 27.7. alkaen kello 20.30 teemalla malja 30-vuotiaalle seuralle ja pieni iltasoitto. Tilaisuudessa esiintyy Toimela Brass.

### **Zelenogorsk-päivän juhla**

Zelenogorsk-päivää vietetään lauantaina 28.7. ja aluehallinnon johto on kutsunut suomalaiset mukaan kaupungin juhlallisuuksiin. Suomalaiset osallistuvat omana ryhmänä juhlakulkuessa, joka lähtee rautatieasemalta klo 12.00 ja päättyy muutaman kilometrin päässä olevalle juhlapaikalle, jossa on Zelenogorsk-päivän päätapahtuma. Kulkueseen osallistuville suomalaisille on varattu pienoislippuja. Kansallis-/kansanpuku on toivottava, mutta ei pakollinen. Zelenogorsk-pääjuhlassa suomalaisten tervehdyksen esittää Järvenpään kaupungin edustaja, jonka jälkeen ohjelmaa jatkavat venäläiset taitelijat.

### **Terijoki-juhla**

Suomalaisten Terijoki-juhla alkaa lauantaina 28.7. kello 15.00 juhlahavilla hotelli Zarian aulatioissa. Varsinainen juhla alkaa klo 15.30. Juhlassa esiintyy Karjalaisen Näyttämön näyttelijät ja Toimela Brass. Juhlan juontaa Jukka Marttinen.

## Matkan retkiohjelma

Retkille osallistuminen edellyttää ennakkoilmoittautumista retkeä edeltävänä päivänä. Ilmoittautumisia otetaan vastaan info-pisteessä. Ilman ennakkoilmoittautumista retkelle pääsee vain siinä tapauksessa, että linja-autossa on tilaa. Retkiohjelmiin voi tulla muutoksia. Retkillä tarjoillaan kahvi/tee ja lihapiirakka ja kuivakakkua. Retkille lähdetään klo 10.00 paitsi Pietarin retki, jonne lähdetään 9.30.

### Terijoen kylät

Reitti: Käkösenspää-JP1:n kasarmialue-Keskikylä-Ollinpää-Kellomäki-Kuokkala-Ollila-Rajajoki-Vanha raja (vanhan rajan muistomerkki)-Valkeasaari-Kellomäki-Haukijärvi-Rautatieasema-Käkösenspää. Retken aikana mahdollisuus uintiin Haukijärvestä (uimapuku mukaan). Iltapäivällä pysähdytään Terijoen rautatieasemalle, jossa osallistutaan Sibelius-junalla saapuvien ohjelmalliseen vastaanottoon.

Retki klo 10.00 - n.15.00. Retken hinta 10 euroa.

### Kulttuurikierros

Retken vetäjänä on teatterineuvos Ritva Heikkilä ja Marja Felt.

Kulttuurikierroksen aikana käymme Terijoen lähialueella, Vammelsuussa, Lintulassa ja Raivolassa sekä kaikissa Terijoen kylissä, joihin liittyy joitakin tärkeitä historiallisia tapahtumia ja joissa on elänyt tunnettuja kulttuuripersonallisuuksia tai mahtimiehiä. Terijoen jokaisella kylällä on oma värikäs historiansa. Kylät, joissa vierailtaan ovat 'idästä länteen' lueteltuna Rajajoki, Haapala, Luutahäntä, Tulokas, Ollila, Kuokkala, Kellomäki, Ollinpää, Keskikylä, Käkösenspää, Tyrisevä, Vammelsuu ja Raivola. Tarkemmista vierailukohteista voidaan esimerkkinä mainita Kuokkalassa sijaitseva Tito ja Ina Collianderin villa Golicke, josta tuli kuuluisa taiteilijasiirtola. Kahvitauon pidämme sopivan kauniilla paikalla ja uimme Vammeljo-

essa, joka vuolaana virtaa Edith Södergranin maiseman halki. Terijoella tutustumme arteesisiin ihmelähteisiin ja juomme vettä, joka ennen sotia paransi sairaita, antoi nuorille ja vanhoille voimaa ja elämänhalua. Sitä nautittuaan vanhat nuortuivat ja ongelmat ratkesivat.

Teatterineuvos Ritva Heikkilän laaja Terijoki tietämys ja kulttuurihistorian asiantuntemus yhdistettynä persoonalliseen esitystapaan tarjoavat osanottajille unohtumattoman retkielämyksen.

Koko päivän retki 10.00 - n. 17.00. Retken hinta 15 euroa.

## **Sotahistorian kierros**

Vetäjinä Kaino Tuokko ja Veli-Pekka Sevón.

Kannas on kokenut koko historiansa ajan rajan kirot. Aina keski-ajalta toiseen maailmansotaan asti Kannaksella on vuoroin sodittu ja vuoroin korjattu sodan tuhoja. Rajan kulkiessa Kannaksen itäpuolella alue oli lännen varustus itää kohti. Näiltä ajoilta muistuttaa keskiaikainen Kivennavan linna ja Joutselän taistelu. Rajan kulkiessa kaukana lännessä Kannaksen elämää leimasi Pietarin läheisyys. Näiltä ajoilta muistuttaa Pietarin turvaksi rakennettu Inon linnoitus ”Fort Nikolajevski” ja Lintulan ortodoksinen nunnaluostari. Suomen itsenäisyyden aikana Terijoki oli tunnettu lomaparatiisi, ja siellä oli varuskunta, jonka Keskikylällä ja Kellomäellä sijainneissa kasarmeissa moni nuori mies suoritti asevelvollisuutensa. Terijoki sai myös kokea Talvisodan ensi iskut, joiden alkusoittona venäläiset ampuivat ns. Mainilan laukaukset. Historiakierros tutustuttaa kaakkoisen Kannaksen historiaan ja kulkee Terijoen lisäksi Uudenkirkon, Kanneljärven ja Kivennavan alueella. Vuoden 2007 historian kierroksen kohteina ovat ennen kaikkea Inon linnoituksen rauniot sekä Kuuterselkä.

Kaino Tuokko on Vuokselan Hirvisaassa syntynyt peruskannakselainen. Hänen sukujuurensa ovat Metsäpirtissä, Raudussa, Kiven-

navalla ja Terijoella. Kaino Tuokko on tunnettu sotahistorioitsija ja kysytty luennoitsija sotaveteraanien ja maanpuolustusväen tilaisuuksiin.

Koko päivän retki 10.00 - 17.00. Retken hinta 15 euroa.

## **Pietari – Kanavaristeily**

Näe ja koe 300-vuotiaan Pietarin kaunistuneet kasvot ja upea arkkitehtuuri. Venäjän entinen pääkaupunki Pietari sijaitsee Suomenlahden perukassa Nevan suistossa ja sen 42 suistosaarella. Asukkaita siellä on noin viisi miljoonaa. Kaupunki perustettiin Inkerinmaalle Pietari Suuren valloittaman ruotsalaisen Nevanlinnan paikalle vuonna 1703 ja se rakennettiin mm. Suomesta tuodun pakkotyövoiman avulla. Pietari rakennettiin eurooppalaisten esikuvien mukaan ja sitä pidetään yhtenä maailman kauneimmista kaupungeista. Sille ovat luonteenomaisia avarat valtakadut, suuret puistot sekä Nevajoki suistohaaroinen ja kanavineen, joiden yhteinen pituus on noin 160 km. Julkiset rakennukset edustavat uusklassismiin kuuluvaa empire-tyyliä sekä barokkia. Venäläisen leiman kaupungille antavat monet ortodoksiset kirkot.

Koko päivän retki 9.30 - n. 17.00. Retken hinta 40 euroa

## **Päivittäinen ohjelma Terijoella**

### **Keskiviikko 25.7.2007**

17.00 Saapuminen hotellille ja majoittuminen  
18.00 - 19.30 Päivällinen (ruokailu päättyy klo 20.00)  
Ilta omatoimista ohjelmaa

### **Torstai 26.7.2007**

8.00 - 9.30 Aamiainen (ruokailu päättyy klo 10.00)  
10.00 Terijoen kylät – kierros

- 13.20 - 13.40 Rautatieasemalla Sibeliuksen junalla matkustavien vastaanotto
- 16.30 4-pv bussimatkalaisten saapuminen hotellille ja majoittuminen
- 18.00 - 19.30 Päivällinen
- 19.30 Lähtö Terijoen uudelle hautausmaalle, kalastajien muistomerkillä, jossa kukkien lasku ja muistosanat
- 20.30 Valokuvanäyttelyn ”Terijoki 1930-luvulla” avajaiset Kirjastotalolla

### **Perjantai 27.7.2007**

- 8.00 - 9.30 Aamiainen (ruokailu päättyy klo 10.00)
- 9.30 Pietarin retki: kaupunkikierto ja kanavaristeily
- 10.00 Kulttuurikierto / Ritva Heikkilä ja Marja Felt  
Sotahistorian kierto / Kaino Tuokko ja Veli-Pekka Sevón
- 18.00 - 19.30 Päivällinen (ruokailu päättyy klo 20.00)
- 20.30 Terijoki-Seura ry:n 30-vuotisjuhla Käkösenpään rannassa ”malja 30-vuotiaalle Terijoki-Seuralle ja Pieni iltasoitto”

### **Lauantai 28.7.2007**

- 8.00 - 9.30 Aamiainen (ruokailu päättyy klo 10.00)
- 9.40 Lähtö kirkkoon
- 10.00 Jumalanpalvelus
- 12.00 Kukkien lasku sankarivainajien muistomerkillä  
Zelenogorsk-päivän kulkue (lähtö rautatieasemalta)
- 13.00 Zelenogorsk-päivän pääjuhla
- 14.00 Bussit lähtevät Terijoen keskustasta Kuokkalaan (kirkon lähellä oleva parkkiaukio)
- 15.00 Terijoki-juhlan kahvitilaisuus (kaali- ja jamaikkapiirakka)
- 15.30 68. Terijoki-juhla Kuokkalassa (hotelli Zarian auditoriossa)
- 18.00 - 19.30 Päivällinen (ruokailu päättyy klo 20.00)
- 20.30 Illanviettoa rannalla, laulun ja yhdessäolon merkeissä.

## Sunnuntai 29.7.2007

7.00	Matkatavarat busseihin vain junamatkalaiset
7.15	Aamiainen vain junamatkalaiset
7.45	Lähtö rautatieasemalle vain junamatkalaiset
8.23	Repin-juna lähtee Terijoen asemalta
8.00 - 9.00	Aamiainen
10.00	Lähtö hotellilta
10.20	Lyhyt muistotilaisuus vanhan hautausmaan muistomerkillä
11.40	Viipurissa retkikahvit ja ostosmahdollisuus
13.30	Lähtö Viipurista
15.00 - 15.30	Venäjäns rajamuodollisuudet
16.00 - 17.00	Ruokailutauko Rajahovissa tai Leikarissa (Suomen puolella)
20.00	Helsinki
21.00	Järvenpää

## Tärkeää matkatietoa

### Infopiste

Gelios-hotellin ala-aulassa on info-piste, joka on auki seuraavasti: keskiviikko klo 20.00–21.00, torstai klo 16.00–18.00 ja perjantai klo 16.00–18.00. Info-piste auttaa kaikissa matkaan liittyvissä asioissa. Info-pisteessä voit mm. vaihtaa valuttaa, ilmoittautua retkille, ostaa postikortteja ja -merkkejä, kirjoja, kalentereita, lippiksiä ja t-paitoja.

### Valuutan vaihto

Linja-autoissa on menomatkan aikana mahdollisuus vaihtaa valuuttaa. Terijoella voit vaihtaa valuuttaa myös info-pisteessä.

### Soittaminen Suomeen

GSM-puhelimet toimivat myös Terijoella. Soittaminen Suomeen maksaa sekä Soneran että Elisan (Radiolinja) liittymistä noin 2,6 - 3

euroa minuutti. Puhelun vastaanotto maksaa Soneran liittymällä noin 1 euro minuutilta ja Elisan liittymällä noin 1,5 euroa minuutti. Hinnat ovat yleisimpien venäläisoperaattoreiden hinnastosta.

## **Julkinen liikenne**

Hotelli Gelioksen ja keskustan välillä on toimiva julkinen liikenne. Reittiä voi kulkea seuraavilla linja-autoilla tai pikkubusseilla: 302, 313, 318, 319, 420 ja 498.

## **Terijoen vesi**

Vesijohtoveden juomista emme suosittele, koska sen bakteerikanta on toinen mihin olemme Suomessa totuneet. Pullotettua vettä voi ostaa Rajahovista, hotellista sekä lähellä olevasta kaupasta.

## **Kaupat Venäjällä**

Elintarvikekaupoista on saatavana länsimaisia elintarvikkeita ja muita tuotteita.

## **Turvallisuus**

Pitäkää tavaroistanne huolta! **Varkaita on syytä varoa koko matkan ajan.** Hotellialueen ulkopuolella on oltava varovainen. Lompakko ehdottomasti pois takataskusta ja käsilaukku siten, että ulkopuolinen ei pääse siihen käsiksi huomaamatta. Erityisesti Viipurissa tilanne varkauden osalta on erittäin ongelmallinen. Viipurissa kannattaa jättää kaikki ylimääräinen raha ja arvoesineet linja-autoon.



## 68. TERIJOKI - JUHLA

### Kuokkalassa hotelli Zariassa

28.7.2007

- Yhteislaulua      Karjalaisten laulu  
Säestää kapellimestari Pekka Haapasalo
- Tervehdyssanat      Terijoki-Seura ry:n puheenjohtaja Veli-Pekka Sevón
- Runoesitys      Karjalaisen Näyttämön näyttelijät  
Maire Härus ja Leena Nuortila  
Säestys: Kapellimestari Pekka Haapasalo  
Ohjaus: Hannele Martikainen
- Musiikkiesitys      Toimela Brass  
Johtajana: Jussi Leppälä
- Heino Kaski (1885 – 1957)  
Vienankarjalainen rapsodia
- Oskar Merikanto (1868 – 1924)  
Merellä  
Romanssi  
Kesäillan valssi
- Yhteislaulua      Kiitos sulle, Jumalani (virsi 341)  
Säestää Toimela Brass  
Johtajana Jussi Leppälä

Juhlan juonto: Jukka Marttinen



## KARJALAISTEN LAULU

Suloisessa Suomessamme oisko maata armaampaa,  
kuin on kaunis Karjalamme, laulun laaja kotimaa!  
Lauluna sen kosket kuohuu, järven aallot loiskuaa,  
säveleitä salot huokuu, ikihongat humajaa.

Ei oo meillä rikkautta eikä maamme viljavaa,  
vaan on laulun runsautta, kylvämättä kasvavaa;  
sit' ei pane Idän halla eikä Pohjan pakkaset,  
se ei sorru sortamalla, sitä ei lyö rakehet.

Konsa vaino Suomeamme kovin kourin koittelee,  
silloin kurja Karjalamme Suomen surut soittelee,  
ja kun onnen päivän koitto Suomellen taas sarastaa,  
silloin riemun suuri soitto Karjalasta kajahtaa!

## KIITOS SULLE, JUMALANI (virsi 341)

Kiitos sulle, Jumalani, armostasi kaikesta,  
jota elinaikanani olen saanut tuntea.  
Kiitos sulle kirkkahista, keväisistä päivistä.  
Kiitos myöskin raskahista syksyn synkän hetkistä.

Kiitos, että rukoukset monet, monet kuulit sä.  
Kiitos, että pyynnöt toiset eivät saaneet täytyä.  
Kiitos, kun mä hädässäni avun saan sun kauttasi.  
Kiitos, että synneistäni vapahtavi Poikasi.

Kiitos sulle jokaisesta elämäni hetkestä.  
Kiitos päivän paistehesta niin kuin pimeydestä.  
Kiitos sulle taistelusta, rististäkin, Jumalain.  
Kiitos, että aina muistat, autat mua tuskissain.

Kiitos sulle kukkasista, jotka teilläin kukoisti.  
Kiitos myöskin ohdakkeista, jotka mua haavoitti.  
Kiitos, että tahdot mulle elon antaa iäisen.  
Kaikesta, oi Herra, sulle annan ikikiitoksen.

## Juhlan esiintyjistä

Toimela Brass on puhallinorkesteri, jossa soittaa noin 20 musiikin harrastajaa. Orkesteri toimii Toimelan vapaaopiston alaisuudessa. Toimelan opisto on Helsingissä vaikuttava kansalaisopisto, joka järjestää yleissivistävää opetusta iltaisin mm. musiikissa, kuvataiteissa, liikunnassa, tanssissa, tietotekniikassa ja kielissä. Opistossa on vuosittain yli 2000 opiskelijaa. Toimela Brass on perustettu musiikkia vapaa-aikoinaan harrastavista aikuisopiskelijoista vuonna 1975. Soittajat edustavat taustaltaan ja ammatiltaan hyvin erilaisia elämäntiloja: automekaanikkoja, myyjiä, sairaanhoitajia, arkkitehteja, ATK-suunnittelijoita, opettajia, yrittäjiä, pappeja... Iältään he ovat 30–75 -vuotiaita. Orkesteri harjoittelee säännöllisesti kerran viikossa kapellimestarinsa Jussi Leppälän johdolla. Orkesterissa on normaalisti kaksi huilua, kolme klarinettia, neljä trumpettia, viisi saksofonia, yksi tuuba, yksi pasuuna, kolme kornettia ja rummut. Orkesterilla on ollut esiintymistilaisuuksia erilaisissa juhlissa ympäri Suomea, se on toiminut myös huvipuisto- ja oopperaorkesterina.

Kapellimestari Pekka Haapasalo valmistui Sibelius-Akatemiasta ja opiskeli sen lisäksi 2 vuotta ulkomailla, Amsterdamissa ja Roomassa. Orkesterinjohtajan työn ohessa hän toimii myös pianistina. Hän on johtanut kotimaisten orkesterien lisäksi mm. Budapestissä ja Petroskoissa. Johtamiskäynneillään Petroskoissa Haapasalo on tutustunut karjalaisiin säveltäjiin. Yhteistyön tuloksena hän on kantaesittänyt Suomessa mm Boris Naprajev'in oopperan ”Ruokopilli” Larin Paraskesta.

Musiikkiteatteri-ohjaaja Hannele Martikainen on opiskellut Joensuun Yliopistossa kulttuurintutkimusta, Joensuun Konservatoriossa pääaineenaan laulu ja yksityisesti eri laulunopettajien johdolla sekä Turun Ammattikorkeakoulussa musiikkiteatteria. Hannele Martikainen on ohjannut eri puolella Suomessa sekä ammatti- että harrastajaryhmissä. Hänen pääasiallinen työnantajansa on ollut Suomen

Kansallisooppera, jossa hän on toiminut apulaisohjaajana sekä ohjaajana. Hannele Martikainen ohjasi Karjalaiselle Näyttämölle keväällä 2007 Kyllikki Mäntylän kirjoittaman näytelmän ”Tuulisänky”. Näytelmän esitykset jatkuvat syksyllä Karjalatalolla. Näytelmää voidaan tilata myös eri tilaisuuksiin.

## Terijoki-työryhmän jäsenet

Tämän vuoden juhlatkan ohjelmasta ja järjestelyistä on vastannut Teri-Säätiön ja Terijoki-Seuran asettama Terijoki-työryhmä, johon kuuluivat Marja Felt, Kari Koho, Jukka Marttinen, Jaakko Mäkelä, Tuovi Paju, Veli-Pekka Sevón (puheenjohtajana), Eija Sipiläinen ja Olli Torkkeli.

Tämä matkaohjelma toimii myös Terijoki-juhlan käsiohjelmana, joten ota tämä mukaan lauantain juhlaan.



# TERIJOEN LAULU-SOITTO JA URHEILUJUHLA 19<sup>23-26</sup><sub>VI</sub> 10



Niit' ennen isoni lauloi  
Kirvesvartta vuollessansa  
Niitä äitini opetti  
Väätessänsä värttinätä.

